

KDAJ BO ŽE KONEC VAŠIH 80-ih?

Igrajo:

Anastazija Leščak
Davorin Juhart
Tina Podbevšek

SCENARIJ

[Iz zvočnika zadoni Zdravljica in nato Internacionala]

https://www.youtube.com/watch?v=vjyl-MxPj8E&ab_channel=Na%C3%A7%C3%A3oLusitana
https://www.youtube.com/watch?v=MZcZrF77w9Y&ab_channel=VladimirGLenin

Govorka: Spoštovane in spoštovani, predsednik tokratnega upravnega odbora alternativnega Prešernovega sklada, študent, ki je še pred dobrim mesecem moral spati na tleh zaradi pomanjkanja študentskih domov, Davorin Juhart ... [aplavz]

Govorec: Spoštovana predsednica republike Slovenije gospa Nataša Pirc Musar, spoštovani predsednik vlade republike Slovenije doktor Robert Golob, spoštovana zunanja ministrica Tanja Fajon, spoštovani minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, najlepši cvet slovenske levice, dragi letošnji nagrajenci in nagrajenke, ekscelence, visoki gostje ...torej vsi izdajalci delavskega razreda, vse vas lepo pozdravljamo ob pričujočem prazniku.

V teh dneh se povsod odvija veliko koncertov, večerov branja poezije in gledaliških predstav. Pesniki berejo svoje pesmi, pisatelji svoje povesti in romane, igralci igrajo po gledališčih, glasbeniki izvajajo koncerte, ki jih lahko prek radia, televizije in spleta poslušata poslušalec kjerkoli na planetu. Predavalnice, gledališča, koncertne dvorane — vse je svetlo razsvetljeno, vse živahno; na tisoče ljudi poslušata predavanja, koncerte, gledališke predstave. Po teh gledališčih, po teh koncertnih dvoranah, po teh predavalnicah bo vsakdo lahko opazil, da manjka glavni sestavni del človeške družbe : delavski razred oz. proletariat. Proletarec, ki mora opravljati v družbi temeljna in najtežja dela, proletarec, na čigar ramenih sloni kultura, proletariat, ki s svojim trdim in težkim delom pospešuje razvoj kulture, je popolnoma odrezan od kulturnih pridobitev človeške družbe. Gledališče in koncertna dvorana, oboje je postalo le predpravica zgornjih odstotkov družbe in kultura je postala hote ali nehote, razredna kultura. Kakor so v srednjem veku umetniki in znanstveniki živeli od milosti kraljevskih dvorov, tako živijo danes od milosti in nemilosti kapitalistov in javnih kulturnih zavodov.

Kapitalisti, bogataši in buržoazija, vsi ti pa ne podpirajo umetnosti iz kakih človeških idealnih nagibov, recimo iz tega nagiba, da bi umetnik lahko od njene podpore živel neodvisno in ustvarjal umetnine resnici in svojemu prepričanju na ljubo. Njihov cilj je drugačen; kakor so si prilastili produkcijska sredstva materialne kulture, recimo tovarne, banke, borze, nepremičnine, tako si hočejo osvojiti kapitalisti tudi proizvodna sredstva duševne kulture, umetnike, znanstvenike, pisatelje, režiserje itd.

Oni hočejo, da bi proletariat sicer delal in tlačnil, uživali pa bi oni. Oni hočejo, da bi bil proletarec stroj, ki bi jim ustvarjal sredstva za čim lažje življenje. Zato izdajajo celo kopico časopisov in revij, da ustvarjajo sebi prijazno javno mnenje ter, da govorijo odkrito ali prikrito, da je tako prav, da mora delavec delati, gospodar pa uživati. A danes se tudi delavski razred postavlja na noge. Zavedati se pričinja, da njegovo delo ustvarja življenjske pogoje družbe, da s svojim delom drži družbo pokonci. Delavstvo se organizira in sprejema razredni boj v svoj življenjski program, razredni boj, ki poteka že od začetka civilizacije, skozi vsa tisočletja do danes kot borba med močnejšimi in šibkejšimi, ta razredni boj, ki se je tudi v vsej človeški

zgodovini odvijal v obliki borbe med gospodarji in sužnji, patriciji in plebejci, med kapitalisti in proletariatom. A brez duševne kulture ostane ta razredni boj kakor neprižgana luč, ki ne more razsvetljevati kaosa vsakdanjih borb. Ta luč sta umetnost in znanost. Če ravno delavski razred s svojim delom poganja celotno družbo, zakaj delavci — vseeno ali kmetje, tovarniški delavci ali intelektualci — ne bi mogli ustvarjati lastne duševne kulture, kulture, ki bi temeljila v trdem delu in življenjski borbi ter bi oznanjala svetu nov vrelec svežega življenja?

Danes se kapitalistična kultura razkraja in propada. Po vseh državah se čuti tesnobna stagnacija duševne kulture. Naloga proletariata, naloga slehernega proletarca pa je, da duševne kulture ne prezira, marveč, da se skuša z njo obogatiti in da bo z njeno pomočjo na podlagi lastnih življenskih sil ustvarjal novo proletarsko, človečansko kulturo, kulturo, ki se ne bo porajala iz krvi sužnjev, ampak iz veselja do dela in življenja, iz veselja svobodnih ljudi. Za velikimi političnimi in socialnimi boji stoji nova bodočnost vsemu človeštvu: Nova ureditev družbe. Kapitalizem noče in ne more osvoboditi proletarca, zato se bo proletarec osvobodil sam.

Tako je govoril Srečko Kosovel leta 1926, ko je v Zagorju potekal recitacijski večer. Danes KULTURA ponovno ni dostopna širokim množicam, prav tako je kultura dekla kapitala. Znova prevladuje prekarno zaposlovanje, dostopnost stanovanj in javnih storitev pa sta vsako leto nižji. Od takrat je Slovenija celo napredovala. Danes smo podizvajalci imperialnega centra, partnerji pri izvajanju Natovih vojn in vratarji Trdnjave Evrope.

Vsi zbrani, pričnimo s podelitvijo treh alternativnih nagrad Prešernovega sklada.

Govorec 1: Prvo nagrado alternativnega Prešernovega sklada za leto 2024 prejme: nova direktorica 25 milijonskega projekta Centra Rog, Renata Zamida, za uspešno krčenje produkcijskih prostorov ter sodelovanje pri intenzivni turistifikaciji in gentrifikaciji prestolnice.

Govorec 2:

Direktorica Renata Zamida, ki je v kulturnih krogih znana po svojih izjemnih menedžerskih sposobnostih, je zagotovo ena od najbolj dejavnih nagrajencev izmed vseh današnjih nagrajencev. Je človek nenehne akcije, saj išče nove poti za svoje izražanje in ustvarjanje. Prosto po Prešernu bi ji lahko rekli kar kulturniški multipraktik. Včeraj direktorica Javne agencije za knjigo Republike Slovenije, danes direktorica novega Centra Rog, svojo osebno in lokalno izkušnjo prepleta z mojstrskim obvladovanjem razumevanja materije in s tem pretirane gneče, ki bi lahko nastala na 8.500 kvadratnih metrih. S seštevanjem metra za metrom ter zamišljanja nezamisljivega (ne podcenjujte namreč možnosti, ki jih nudijo knjižnica in hodniki za ustvarjanje), Zamida, odpira nove dimenzije kulturniško-umetniškega ustvarjanja znotraj četrte celotnega prostora Centra Rog. V zgodovinski krizi produkcijskih prostorov, ko je v treh letih več kot 1000 ljudi izgubilo svoje prostore, je prav Zamida tisti varuh, naš kulturni križar, ki brani in omogoča razvoj visoke umetnosti in utrjevanja liberalnega okusa ter estetskih norm vladajočega razreda.

Naša komisija se strinja z nagrajenko, da je gentrifikacija resnično termin, ki se ga uporablja vsevprek. Zamida namreč pravi, da v Ljubljani ni primera vezanega na kulturno institucijo, kjer bi lahko govorili o gentrifikaciji v pravem smislu, torej ko določene dejavnosti izrinejo prebivalce določenega okoliša. Točno tako! Vladajoči eliti še ni uspelo povsem doseči, da bi se povsem otresla proletarske raje, ki ne razume svojega poslanstva: *“Poslanstvo delavcev je to, da delajo. Ne utegnejo zapravljati svojega dragocenega časa, da bi se igrali pisatelje, pesnike, umetnike itd ...”*

Zato ponavljamo: *Qu'ils mangent de la brioche*

oz. če nimate kruha, jejte potico. Če nimate prostorov za ustvarjanje, imate pred Centrom Rog 8000 kvadratnih metrov parka in še užitno drevje.

Govorec: Drugo nagrado alternativnega Prešernovega sklada za leto 2024 prejmejo: javni kulturni zavodi za najbolj izkoriščevalske ustanove v državi, v katerih sta neplačevanje zunanjih delavk in delavcev in socialni dumping preko outsourcinga nekaj povsem normalnega. [aplavz]

Govorec:

Kot se sončna svetloba na poti do Zemlje ob ovirah siplje v neskončno barvitost nebesnega svoda, sicer bi se nad nami razprostirala le globoka črnina, tako javni zavodi podpirajo ustvarjalno svetlobo, da ta napravi pot od izvira do umetnine in nato med posameznike siplje neskončno barvitost umetniških del, brez katerih bi med nami zavladalo barbarstvo. Javni zavodi so že 33 let inkubatorji kulturno-umetniškega ustvarjanja, ki kulturnikom in kulturnicam, umetnikom in umetnicam, ustvarjalcem ter ustvarjalkam omogočajo, da v duhu svobodnjaštva in beraštva ustvarjajo in z nami delijo umetnost, ki zajema duh časa, v katerem živimo. Javni kulturni zavodi na čelu s svojo elitno kulturniško strujo so resnično gonilo napredka v naši družbi. Ta napredek vidimo že zdaj: velika večina kulturno-ustvarjalnih delavk in delavcev komaj preživi in se povsem podreja izkoriščanju zavoljo pridobivanja referenc. Vse več jih živi v hudi socialni stiski, brez produkcijskih prostorov in osnovnih delavskih standardov.

Govorec: Nagrado alternativnega Prešernovega sklada za življenjsko delo 2024 prejmejo: generacija samooklicanih kulturno-akademskih disidentov iz 80-ih, ki so se borili za vrnitev gospostva kapitala nad delovnimi ljudmi in pri tem uspeli.

Govorec: 80ta so bila čas razcveta kulturnih gibanj v Sloveniji! 80ta so bila čas, ko so mladi umetniki in intelektualci s provokativnimi akcijami zamajali in premagali avtoritarni enopartijski, zatiralski sistem. Sistem, ki je temeljil na tiraniji, enoumju, resnično cenjenih neestetstskih Titovih portretih, socialističnih stanovanjih za vse in delujočemu zdravstvenemu sistemu. "Kulturniška gibanja so bila in so še vedno temelj demokratične in osamosvojen Slovenije".

Ravno naši nagrajenci so bili tisti, ki so v 80-ih dvignili meglo desetletja trajajoče manipulacije z oči slovenskega ljudstva in kakor Prometej prinesli ljudstvu luč resnice in svobode. Uničujoči duh kolegialnosti in tovarištva je namreč razjedal moč individualnega umetniškega ustvarjanja in možnosti različnih življenjskih stilov; pobeg od pionirskih čepic, nadležnih partizanskih pesmi in kolektivnih udarniških akcij je bil mogoč le z zaprtjem med štiri stene, stran od socialističnega delovnega ljudstva, stran od tako imenovanega fašističnega socialističnega režima, ki je zatiral vse, kar leze in gre. Iz teh sobic sta sprva odmevala vreščavo dretje nedoraslih pubertetnikov, nato mutirajoči klici, počasi pa prava borba za izogib vpoklicu v vojsko, [pohitri] ter svobodo in demokracijo. Vse v imenu prostega trga, privatizacije in spremembe vseh ljudi in narave v kapitalistično blago! Kaj bi libereli brez NSK-jevega plakata za dan mladosti, ki predstavlja sam vrh retroavantgarde? Naši nagrajenci so izpolnili tisočletne mokre sanje dedov - večinoma pokopanih ali še živečih v Argentini -, po svoji državi, kjer bo končno vladala domača kapitalistična elita, vse dokler ne pride Veliki brat. Naši nagrajenci si resnično zaslužijo nagrado za življenjsko delo, kajti njihova kontrarevolucija se z osamosvojitvijo naše preljube domovine ni končala. Po težki, a krvavi borbi so naši revolucionarji s svojimi žuljavimi rokami zgrabili za delo in pričeli graditi novo Slovenijo. Zasedli so stolčke direktorjev vplivnih institucij in zavodov. Nekoč preganjani glasovi Nove Revije so postali govorci na državnih slovesnostih. Najbolj "nevarni umi" pa se danes smukajo med svetovnimi pomembneži na blejskem strateškem forumu. Na njihovih razstavah in koncertih se srečujejo številni politični veljaki. Naša "revolucionarna kultura" je uradna kultura/umetnost naše oblasti: Pankrti so mestni svetniki Zorana Jankovića, Milan Kučan je častni državljani NSK države v času. Naši nagrajenci imajo upravičeno zagotovljene prestižne razstave in izdaje, retrospektive in monografije, ter seveda dosmrtno rente iz državnega proračuna. Mlada generacija umetnikov/kulturnikov se vam zato iz vsega srca zahvaljuje.

Vaše življenjsko delo je resnično življenjsko; kajti ni enostavno prispevati k rušenju dosežkom socialistične revolucije. Samo zaradi vas, smo končno SVOBODNI!
[predvajati se začne glasba]

https://www.youtube.com/watch?v=vhL2UJtkxml&ab_channel=IanBerwick

Živela restavracija kapitalizma; nova svoboda, ki bazira na revščini in izkoriščanju delavstva in okolja. Živel prosti trg. Smrt socializmu, smrt historičnemu materializmu in revoluciji.

Po pesmi glasbeni nastop: Josipa Lisac, Magla